

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
a in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literarin, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Pre numeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre sase lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Festru Roman'a:
pro an. intregu 40 Lei n. . . 16 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ = 8 „ „
„ 3 — . . . 10 „ „ = 4 „ „

Pentru Inscritiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. aacs'a tim-
brale pentru fiesca, care publica-
tiune separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costu 10 cr.

Pentru ajutorarea nefericiteloru victime ale justitiei
ung. si ale organului ei bar. Carolu Apor au mui con-
tributu la Red. nostra urmatorii DD.:

I. Prin staruinti'a On. DD. Daniilu Lica si Nico-
lau Tamasiu, ni-s'au tramisu d'in comunit. opidana
Borgo Prundu, de la urmatorii DD.:

Daniilu Lica ases si jude singur. 5 fl., Nicolau Ta-
masiu 1 fl., Franciscu Bertelu 1 fl., Nicolau Rusu jude
proces. 1 fl., Simeonu Popu adjunctu proces. 1 fl., Maximil.
Kafka 5 fl., Polyák Isák 1 fl., Martinu Baltezu 40 cr.,
Gamentzi 50 cr., Domide Morariu invetiatoriu 1 fl., Ste-
fanu Vrasimasu 50 cr., Antonu Moritz 20 cr., Tadeu
Scholtz 1 fl., Macedonu Morariu 30 cr., Teodoru Vra-
simasiu preotu in B. Prundu 4 fl., Marcus Marcu d'in Re-
teagu 1 fl., Moise Popu preotu 1 fl., Unu neanumitu 1 fl.,
Nicolau Rusu preotu 40 cr., Nicolau Briciu preotu 1 fl.,
Simeonu Flamandu preotu 50 cr., Nicolau Balanu propr.
1 fl., Gregoriu Popoviciu 50 cr., Andreiu Orbanu 50 cr.,
Marcu Briciu 25 cr., Stef. Rusu 25 cr., Eremie Siuteu 10
cr., Atan. Chifa 30 cr., Petru Popoviciu 25 cr., Greg.
Baloiu 35 cr., Ioanu Mora 10 cr., Ioanu Sigmireanu 24 cr.,
Nica Campianu 10 cr., Iac. Danea 1 fl., Iac. Chifa 30 cr.,
Echimu Toceanu 30 cr., Ioane Marica 10 cr., Ionu Ursu 10
cr., Iac. Buzdugu 50 cr. — Suma intrega 34 fl. 4 cr. v. a.

II. Prin staruinti'a zelosului romanu D. Giorgiu
Papusi a onorabilei jude comunalu Dem. Rusu, d'in
comunitatea opid. Basosci, de la urm. DD.:

Georgiu Papu 10 fl., Mihaiu Papu 5 fl., Petru Papu
sen. 2 fl., Andreiu Papu 1 fl., Mitru Rusu 1 fl., Alexa
Mariesiu 1 fl., Vasilie Papu 1 fl., Gavriila Ratisiu 1 fl.,
Ignatu Marcoviciu 1 fl., Ludvig Bernath 1 fl., Simionu
Papu 40 cr., Salamonu Egri 5 cr., Iosifu Marcoviciu 40
cr., Ioanu Papu Lupu 40 cr., Teodoru Papu 40 cr., Doca
Parcasu 5 cr., Franz Fürst 12 cr., Toderu Sasca 50 cr.,
Parasca Stimuti 2 cr., Flore Papu 1 mesura de secara,
Alexa Papu 1 mes. de secara, Andreiu Papu 1 mes. de
secara, Ioanu Remesiu 1 mes. de secara, Andreiu Papu
Istini 1 mes. de secara, Alesandu Papu 3 mes. de secara,
Gregoriu Papa arcidiaconu 2 mes. de secara, de la alti
locuitori comutali 17 mes. de secara. — Sum'a totala
26 fl. 34 cr. 27 mesure de secara, vendiendu-se in licita-
tiune publica mesur'a cu cate 75 cr. v. a. si incasandu-
se 20 fl. 25 cr. asiè cu totulu sum'a in bani 46 fl. 59 cr.
adeca patru dieci si siese flor. 59 cr. v. a. d'in cari sub-
tragandu-se in taes'a postei si espresului 29 cr. se tramite
sum'a de 46 fl. 30 cr. di patru dieci si siese flor. 30 cr. v. a.

III. D'in Bai'a-de-Crisiu: Prin D. Nicolau Oncu, de
la On. DD.: Nicolau Hentiu, notariu comunale 2 fl., Ioan
Ardeleanu, not. com. 1 fl., Carolu Gärtner 1 fl., Petru
Indriescu studinte 1 fl., Nicol. Oncu stud. 1 fl. Sum'a
6 fl. v. a.

IV. Prin D. invetiatoru G. Proca, d'in Rasnovu de
la boseri ca gr. or. 3 fl., — G. Proc'a 1 fl., Radu Pe-
tricu parocu 1 fl., Ionu Nanu parocu 1 fl., Ionu Renghia
economu 1 fl., Ionu Cristoloveanu docente 50 cr., Nico-
lau Ilie docente 40 cr., Demitru Ghiantiu, comerciantu,
50 cr., Ionu Demitru economu, 50 cr., — si alti mai
multi omeni indurati 2 fl. 10 cr. — Sum'a 11 fl. v. a.

Pest'a, 1 nov. 1869.

Onorabila Redactiune!

Sositu a sera d'in scurt'a mea escursiune, cea
me grabescu a ve tramite 5 fl. pentru ajutorarea
nenorociteloru victime ale barbariei baronului
Apor.

Primiti, ve rogu asigurarea deosebitei mele
stime.

Iosifu Vulcanu.

Pest'a, 4 nov. 23 oct. 1869.

Nu trebuie se ne miramu nece decatu, daca cate-va
diurnale straine mercenarie inea totu mai sustienu, ca
Autstro Ungari'a este liberale si daca ele mai dovedescu
inea unele simpatie catra acesta monarcia; ca-ci minciun'a
si seductiunea a fostu totu-de-un'a arm'a unica, prin ca-
rea a potutu vegeta, in form'a sa de asta-di, nefericitul
imperiu austro-magiaru, si apoi se afla omeni, cari sunt
gat'a a sustienè ori-ce neadeveruri, numai se fia platiti
bine. „Journal des Débats“ dori intr'unu articlu mai de

curendu, ca rescol'a d'in Dalmati'a se se nimicesca cat
mai iute si cu una energia catu mai mare; era
„Daily News“, foia engleza in Londra, dice intre altele:
ca inainte de cati-va ani, ori-ce rescola in Austri'a ar' fi
fostu salutata cu bucuria de catra Europ'a liberale, ca
antipati'a contra unei Austrie, carea tienca incatenata
Italia si despoia Ungari'a de libertatile sale, era
generale. Numitulu diurnu dice, ca antipati'a s'a
schimbata acuma in simpatia, ca monarcia ostrungura
trebue se fia considerata asta-di ca reprezentant'a civili-
sationii mai inalte politice si a progresului in partea
orientale a Europei. „Daily News“ crede, ca principele
Muntenegrului joca rol'a unui agente rasescu, i pare reu
de versarea sangelui si prevede, ca tota afacerea se va
termina asiè, ca provinciile rescoltiloru se voru adnesa
regatului Ungariei, la care apartienu intr'adeveru, daca se
considera istoria si pusetiunea geografica.

Aceste sunt cuvinte vechie, cari le-amu auditu si
le mai audimu d'in gur'a Magiariloru. Ei nu seiu decatu
a se provocu la istoria lor vechie, la privilegiile lor
vechie, la dreptulu lor vechiu de cucerire fisica. Nu cer-
eamu, daca a fostu Dalmati'a cucerita de Magiari: intre-
barea este, ca voiesce ore Dalmati'a se fia asta-di a Ma-
giariloru?

Noi nu seimu, ca Dalmati'a se se fia pronunciatu
vre-una data, ca doresce a fi magiara seu germana. Ar'
trebui intrebata, si atunci cestiunea va fii chiarificata. Aca
ce seimu noi asta-di este, ca atatu in Dalmati'a catu si
in confiniile militari domnesce celu mai mare resensu
contra Magiariloru. Tacemu aci despre Transilvania si
Croatia, unde opiniunea publica a fostu amutita cu totulu
si mai alesu in Transilvani'a, unde guvernulu magiaru a
facutu si face ce voiesce, nerespectandu nece chiaru cele
mai simple forme constitutionali. Doved'a cea mai eclan-
tante este, ca Transilvani'a are una alta lege electorala
decatu a Ungariei proprie, spre rusinea cea mai mare a
ori ce forme constitutionali. Una tiera constitutionale cu
dome legi electorale este una figura mitologica cu capu de
omu si trupulu de animalu seu vice versa. Cu tote aceste
Magiarii sustienu, ca uniunea Transilvaniei cu Ungari'a
este fapta implenita, inse ei aru trebui se seia, ca mon-
strele mitologie nu mai esistu si ca elementele omogene
se unescu, era cele eterogene se respingu.

Este lucru laudabilu, ca Magiarii se aprofundeza in
reminscintiele lor vechie: poesi'a si illusionile sunt lu-
ceruri placute; asta di inse trebue se calculeze cu impre-
giururile de fatia, ca ci cele-l-alte natii inea si-cuno-
scu trecutulu lor si aspireza la unu venitoriu mai fe-
ricitu.

Inse, diceu Magiarii, elementulu nostru este micu, elu
va peri daca nu va inghitit pre tote cele-l-alte eleminte ce
se afla pre teritoriulu Ungariei, Transilvaniei, Banatului,
Croatiei, Dalmatiei, etc. Traitu in pace in elementulu
vostru, diceu noi, si nu magiarisati pre cele-l-alte ele-
minte, ca ci nu veti pati o bine. Viitorulu ne va areta,
daca avemu noi seu Magiarii dreptu? Speramu, ca acestu
viitoriu nu este departe.

Asta-di este constatatu, ca Magiarii nu vedu ni-
micu, ce este realu, ce este adeveru, ci nu voiescu a-si
cunosee interesulu lor propriu; ei pipaescu in intunere-
cu; noi nu potemu decatu se i compatinimu pana ce se
voru tredii. Pana atunci le vomu mai spune inse, ca ei
ratecescu tare, daea credu, ca Russi'a este caus'a rescolei
d'in Dalmati'a si ca alimenteaza foculu revolutiunei;
cauzele revolutiunii sunt interne. De cate oriamu aretatu
noi si cele-l-alte popore cauzele unei revolutiunii interne?
De cate ori amu fostu numiti agitatori? Bine, reulu este
aci; fratii magiari, avendu puterea la mana, lu potu vin-
deca inainte de a se latii, inse diurnalele platite in strai-
netate si minciunele nu voru linisci animele.

Insu-si contele Nicolau Bethlen recunosee in „Dipl.
Wschft.“ ca unu capetu alu Austriei arde, cel'a-l-altu

afuma, era mediu-loculu este plinu de materialu ardieto-
riu. Dice inse, ca „partia deakiana este cu totulu nevi-
novata la aceste nenorociri, cari nu se potu atribui de-
catu escesului de zelu alu catoru-va gidani, cari si-au
magiarisatu numele lor onestu nemtiescu si voiescu a fi
acuma mai mari magiari decatu stranepotii lui Boeskey
si Rákóczy.“ Risum teneatis! . . . Dlu conte nu afla sca-
pare pentru Magiari decatu in pangermanismu, lasandu
desvoltare libera slavismului, precum boemiloru, poloni-
loru, etc., apoi se adreseza catra „Pesti Naplo“ dicundu,
ca Magiarii nu voru fi scapati nece prin democratii fran-
cesi nece prin agentii rusesci, ci singuri prin pangerma-
nismu si prin armat'a germana de nordu. Eca, pentru ce
este dnulu conte pangermanu si voiesce se remana!

Precepemu bine pre Dnulu conte, inse pangermanis-
mulu inea nu este atatu de formidabilu pentru noi.

Stadiulu procesului II. de presa alu „Federatiunei“

Din actele impartesite in nr. 88 alu diurnului no-
stru se vede, ca atatu recursulu de nullitate, substernutu
curtii de cassatiune contra sentintei d'in 18 martiu a.
c., catu si unu alu doilea recursu insinuat d'in caus'a
contradictiunei intre ordinat. min. dto 15 maiu 1868 si
§. 36. alu art. XVIII. d'in 1848, fure respinse, si ca in
urmarea decisiunei adusa de curtea de cassatiune la 28.
iuliu a. c. Nr. 510, Dlu Alesandu Romanu numi in locu-
lu seu de redactoru alu diurnatului „Federatiunea“ pre
Ionu Porutiu.

Catra mediu-loculu lunei lui Augustu, ni se imma-
nuu urmatori'a decisiune a tribunalului de presa, adusa
in urm'a raportului presintatu prin directorulu biuroului
pentru afacerile de presa d'incausa nesolvirei amendei de
500 fl.; a speselor procesuali de 29 fl. 4 cr. si a sala-
riului de 8 fl. pentru interprete:

„Nr 310/1869.

Trib. de pres.

„Raportulu directorului cancelariei pentru afacerile
de presa se ia spre cunoscintia si primari'a liberei cetati
regesci de Pest'a este recercata ca, dupa asemnarea si li-
cuidarea eceloru 500 fl. d'in cantiuenea depusa prin Ales.
Romana, conformu punct. 3. §. 30 alu art. XVII. d'in
1848, se tramita acosta amenda judecatoriei presinte,
era Dlu Alesandru Romanu i se demanda ca, sub greu-
tatea consecintiei cuprinsa in punct. 3. §. 30 alu art.
XVIII. d'in 1848, se simplinesca defectulu introvenitu in
cantiuenea diurnatului si in terminu de trei dle de la im-
manuarea acestei decisiuni se solvesca acestui tribunalu
spesele processuali de 29 fl. 4 cr. si salariulu pentru in-
terprete de 8 fl., conformu sentintei trecuta la valore de
dreptu ce i s'a immanuatu la 14 iuliu 1869 nr. 112, cu
atatu mai siguru, ca ci la d'in contra, tribunalulu liberei
cetati regesci de Pest'a va fi recercatu fira amenare pen-
tru a incassa acosta suma pre calea esecutiunei.

„Pest'a, 10 augustu 1869.

Iosifu Sárkány, m. p.

„Presiedinte alu tribunalului
de presa pentru districtulu
Pestei.“

Redactorulu interimalu si totodata mandatariu in
acesta cauza alu Dlu Alesandru Romanu, insinua recur-
su de nullitate contra decisiunei de mai susu, d'in moti-
vulu ca, inainte de concessiunea dietei, esecutiunea sentin-
tiei condamnatorie nu pote ave locu in nece una pri-
vintia.

Dreptu ace'a, decisiunea memorata a tribunalului
de presa se nullifica prin urmatoriulu conelusu alu curiei
regesci magiare, ca curte de cassatiune:

Copia.

Nr. 2596.

„In numele Majestatii Sale regelui, Curia regesci
magiara, ca curte de cassatiune, esaminandu in sidinti“

sa publica recursulu de nullitate insinuat prin Ionu Porutiu, ca mandatariu alu lui Alesandru Romanu, deputatu dietate si redactoru alu diariului „Federatiunea“, contr'a decisiunei tribunalului de pressa dto 11. augustu a. e. Nr. 310 relativa la executiunea amendei si speselor processuali, conformu sentintiei obligatorie a tribunalului de pressa pentru districtulu de Pest'a dto 18 martiu 1869 contr'a lui Alesandru Romanu, prin carea acusatulu fu condamnatu la inchisore de unu anu, la solvirea unei amende de 500 fl., a speselor processuali de 29 fl. 4 cr. si a salariului de 8 fl. pentru interprete, — aduse urmatoriulu concludu:

„Considerandu că, in representatiunea sa adresata dietei in 11. iuliu a. e., tribunalulu de pressa a cerutu concessiunea pentru executarea sentintiei memorate contr'a lui Alesandru Romanu in intielesu de totu generalu: inainte de concludulu dietei in acęsta privintia, executarea sentintiei este pripita si prin urmare este ordinata contr'a formalitătiloru esentiali

„Dreptu acęa, conformu ordinatiunei cu valore legale, dto 17. maiu 1867, §. 91. punctulu b, emisa prin ministeriulu de justitia pre basea mandatului dietatu, decisiunea tribunalului de pressa dto 11 augustu a. e. Nr. 310 se nullifica, remitendu-se totodata acelu raportulu dto 6. oct. a. e.

„Datu in Pest'a, in siedintia publica a curiei regesci magiare ca curte de casatiune, tienuta in 23. octobru 1869.

„Georgiu Majlát'i, m. p.
„Teofilu Fabinyi, m. p.“

Pentru autenticitatea copiei
Pest'a, 28. oct. 1869.

Augustu Bartay, m. p.
Directore alu cancelariei trib.
de pressa.

486.

Trib. de pressa

Acestu concludu alu curtii de cassatiune este a se păstru in originalu intre actele respective, si a se comuna in copia autenticata dlui Alesandru Romanu.

Pest'a, 26. oct. 1869.

Iosifu Dabos, m. p.
Presiedinte supl. alu Tribunalului de pressa pentru districtulu de Pest'a.

Cu acęsta ocaziune impartesim inca, că unu alu treile-a procesu ce ni se intentu pentru unu articlu aparutu in nr. 177 alu „Fed.“ an. 1868. sub titulu „Transilvania“ subserisu de I. C. D., fu nimicitu respective retrasu prin procurorulu de statu Ioanu Szabó de Gellér in urm'a unui mandatu ministerialu.

Sunt Romani Dalmatianii?

Bravulu poporu, carele cuceresce adi prin lupt'a sa atentiunea intregi Europe, si-a conservatu pana in tempurile mai noue libertătile si drepturile sale autonomice atātu facia de Venti'a vecina cătu si facia de cele-lalte pãrti ale imperiului ostrunguru.

Asta-di lu vedemu combatendu pentru libertatea si independintia sa. Politicii ostrunguri con-

sidera lupt'a lui dreptu rezultatulu agitatiuniloru panslave. Este ore justa acęsta explicatiune?

Ce sunt Dalmatianii, si cari sunt aspiratiunile lor? Ei se numescu *Morlaci* (Mauro-Vlaci = Romani Negri). Ma n n e r l crede, că ei sunt descendentii Avariloru, cari adoptara datene si moravuri de la Croati. E n g e l i considera de Bulgari amestecati cu Romani si Slavi. I s t o r i e i i romani sustienu, că *Morlaci* i sunt Romani desnationalisati prin vecinetatea si amesteculu elementului slavien si italianu. Afara de alte motive, numele mai multora comunităti, precum spre cexplu Bucinu, Clopanu, Rujana, Sterpu, Poliana, Bracianu etc. spriginescu opiniunea profesata de istoricii romani.

Morlaci i, dupa ratiunile nostre istorice, aru fi dara *Romani* i, dar' Romani s t r i e a t i, d'in consciintia carora n'a peritu inse. — credemu noi — sentiulu originei sangelui lor. Si acestu sentiu nu se pote combina cu aspiratiuni panslave. Petru Maioru dice in istor'a sa, că esiste ore-carea antipatia de rasa intre Serbi si *Morlaci*. A induplecă pre unu poporu sę-si verse sangele pentru aspiratiuni si tendintie straine, este lucru greu, mai imposibilu, osebitu asta-di, candu poporele Europei s'au desceptatu si au consciintia lor si a intereselor lor.

Morlaci i au ostu impinsi prin legile ostrungure a prinde arm'a si a combate pentru libertătile si drepturile lor, pentru independintia si autonomi'a tiereli lor. „Noi ne luptam pentru independintia nostra (dice apelulu comitetului revolutiunaru), carea ni este mai scumpa de cătu viet'a! Noi voim a fi liberi, ca parintii nostri, cari au invinsu pre Turci, si nu vomu depune armele, pana ce dreptulu nostru nu va triumfă.“ Éca motivele, éca t t l u l u luptei *Morlaciloru*.

Că poporatiunile de la media-di urmarescu cu viue simpatie miscările de libertate ale *Morlaciloru*, ba pote chiaru le promovęza cu spriginulu lor, este una consecintia naturale a sortii, intereselor si aspiratiuniloru identice. Acele popore insetosicęza de multu dupa libertate si independintia politica-natiunale: acestu-a este scopulu si devisa inserisa pre flamur'a insurectiunei *Morlaciloru*.

Deci nu acitiarile si tendintiele panslave se manifesta in lupt'a ce se desvolta in dimensiuni progresive intre muntii Dalmatiei. Dreptulu si libertatea pangarita de ostrunguri au chiamatu la batalia pre vulturii junelui poporu muntenu, care nu si-a potutu uitu inea glorioasa origine, si marele trecutulu gintei romane a desceptatu in elu dorulu pentru unu mare venitoriu, la care tinde tota suflarea romanęca. Si acęst'a este cauza destula pentru ca Romanii si diuaristic'a lor sę urmaresca cu interesulu convenitu lupt'a *Morlaciloru*, in vinele carora a curge inca vigurosulu nobilulu sange de Romanu. B.

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedintia dela 30 octobru

Dupa autenticarea procesului verbalu d'in siedintia trenta,

Adalbertu *Máriássy* spune, că existe una cestiune identica pentru tote partitele magiare, si acęst'a este integritatea santei corone unguresci. Natiunea magiara a facutu tote căte a potutu pentru satisfacerea *) na-

*) Dlu oratoru aveu dora sę dica: „pentru cotropirea, nemicirea“ etc? Raportoriulu.

„Dara tote persecutările lumei nu lu abature de la ougetarea vietiei sale, de a radica acestu monumentu neperitoriu gintei romane.

„Ne potendu-lu scote la lumina, elu ascunde in desagi, si parasitu de lume si de sorte, porta in spate, nedeslipitu de sine, tesaurulu sęu si alu natiunei polindulu neincetatu si indeplinindu-lu, pana in momentul ce parasu acęsta vietia ingrata.

„Mortea lui Sincaiu nu imblantf furia sortei si a inimiciloru lui si ai gintei romane; elu fu prigonitu in cronic'a sa si dupa morte.

„Murindu Vulcanu, carui a lasase Sincaiu unu esemplariu d'in cronic'a sa, scaunulu episcopescu de la Oradea-Mare remase veduvitu pana asta-di de sucesori cu simtiu si anima de romanu; tesaurulu lui Sincaiu si alu natiunei se tienu si se tiene ingropatu pana asta-di in Oradea-Mare.

„O copia scosa pre la anulu 1821—1822 de pe originalulu remasu la Vulcanu, cadu in manile librariloru de la Vien'a, de la cari lu cumperu intr'o licitatiune archimandritulu G. Vida, d'in Maramuresiu, pre la 1833, era la 1843 cercu sę lu publice in tipografia metropoliei d'in Iasi, dara n'a esitu decatu pana la anulu 1000 de la Christosu.

tionalitatiloru. Cu tote acęste este inse unu secretu publicu, că in Croatia si in Confiniile-Militari se respandescu proclamatiuni, cari agita contr'a integritatii teritoriale a coronei magiare. In Transilvania este comisariu regescu Presupune despre guvernulu, că n'aru fi stabilitu acolo comisariatulu regescu, de-cum-va nu s'aru areta si acolo fenomene ca cele d'in Confine. Foiele vorbescu despre una miscare latente si scimu**); că elemintele anticonstitutiunali de acolo sunt proviedute cu ruble si cu arme Cestiunea integritatii nu pote fi indiferinte pentru camera ungręca; de alta parte scimu, că conduit'a slaba a guvernului, observata facia de asemeni raporte, a casinatulu si in 1848 caderea natiunei. Dreptu acęa interpelęza pre intregu ministeriulu, sę i dęe deslucirile urmatorie:

I. Are guvernulu scire despre agitatiunile ce se petrecu in Confiniu si in Ardealu contr'a integritatii tiereli?

II. Daca are scire, ce despusetiuni a facutu pentru pedepsirea atenteloru comise si pentru infrenarea miscarei antipatriotice?

Interpelantele nu potesse, ca guvernulu sę i respundia indata; respundia atunci, candu politic'a iva concede. — Interpalatiunea se subministra guvernului.

Colomanu *Tiszza* interpelęza pre ministriulu presiedinte totu in cestiunea nalucelor de-cooperite de antevorbitoriu:

Considerandu, că integritatea tierelor coronei ungręce este unu punctu de vedere, care nu pote fi scosu d'in cadrulu atentiunei camerei ung.; considerandu, că acęsta integritate pretinde, ca apartienerea Confiniului Croatu cătra tieretele coronei ungręce sę fia faptu necontestabilu prin nimene, intrebu pre dlu ministru presiedinte:

I. Cum s'a potutu, ca pre inaltele autografe, date in 19 augustu an. cur. cu privire la Confiniu-Militariu au aparutu parte fãra contrasemnatiune ministeriale parte contrasemnata nu de ministriulu presiedinte ung. ci de ministriulu comunu de resbelu ba si de ministriulu presiedinte austriacu?

II. Cum intielege ministeriulu acęa despusetiune a suslaudatului autografu, ca si ministriulu presiedinte austriacu sę faca representatiuni in cause referitorie la Confiniu-Militariu, care, conformu articlului de lege XXX. d'in 1868, formęza parte integritoria a tierelor coronei ungręce, candu causele acęle sunt a se resolve pre cale constitutiunale?

III. Considerandu faimetele, speramulu, false, escate in urm'a evinimenteloru mai noue, si cari produc nu putiena grige: are ministeriulu intentiunea de a da camerei desluciri exacte despre situatiunea Confiniului Militariu? — Interpalatiunea se comunica substitutului ministru presiedinte.

Ernestu *Simonyi* spune, că intr'una provincia (Dalmatia) apartinetoria Ungariei, celu putiennu de jure (!) a eruptu una rescola inarmata, care apuca dimensiuni d'in ce ince mai estinse, si restaurarea pazei reere poteri mai mari si spese mai multe. Camer'a ungręca are sę-si castige informatiuni despre causele si stadiulu acęei rescole, si despre despusetiunile facute pentru restituirea ordinei. Deci intreba, in numele sęu si alu consociloru sei de principie:

**) O fi!

Rap.

FOISIORIA.

Societatea Academica Romana.

Siedintia publica d'n 14. sept. 1869.

(Urmare.)*

Trei dieci si patru de ani, de la 1774, pana la 1808, se ocupase neobositulu Sincaiu adunandu d'in tote pãrtile lumei elementele istoriei romane. In fine, post varios casus, post tot discrimina rerum, la 1808 elu potu sę esclame: *Tantae molis erat romanam condere gentem*; elu se apuca se faca cunoscutu romaniloru si lumei rezultatulu laboriosu alu lungelor sale veghiari: cronic'a romaniloru.

„Dara dusmanii neimpacati ai numelui romanu se opunu, si publicatiunea se intrerumpe.

„La 1812, cęrea d'in nou, si era nu isbutesece. Barbarii i respunda: *Opus igne, author patibulo dignus*.

„Elu avea presimtiulu, că n'avea sę-si vedia cronic'a publicata „sub santa coron'a Ungariei“, nici latinesce, necum romanesce.

* A se vedu nr. 116, 117, 118, 119 si 120.

„La anulu 1844, A. Gavra d'in Aradn, scotiendu o alta copia, incepu sę dę la lumina operele Sincaiu-Cleiniane, in Bud'a, in tipografia universitatii ungręcesci; dara cu tote strigările preseii romane, cu totu spriginulu iubitoriloru de istoria, elu inca nu tipari cronic'a decatu pana la anulu 1883.

„In fine, la 1852, principele Grigore Ghica, domnulu Moldovei, cumperu de la Vida manuscrutul ce posesiedea, si la 1853, anulu seculariu alu nascerei lui Sincaiu, esu la lumina sub privighiarea domnului Laurianu, unulu d'in membrii comissiunei*) insarcinate cu publicarea, cartea care „acęst'a era antatu de a se face pentru romani“ si despre care cu dreptu cuventu se dice: că in cătu tempu nu va fi publicata, romanii nu voru ave istoria.

„Cronic'a lui Sincaiu, asu precum e publicata in Iasi, nu merge decatu pana la 1739, si acęst'a inca nu e decatu o prescurtare d'in culegere sa cea mare, d'in „analii romaniloru“ „d'in scrisorile sale cele mari“, o prescurtare romanesca precum spune insu-si candu dice, că „nu-si lungesce munc'a, ca sę o ispravęca mai rape-

*) Ceialalti membri ai comisiunei erau domnii Coga niceanu, Donici si Panu.

I. Are înaltul ministeriu scire fundata și exactă despre rescol'a existente în Dalmati'a și despre cansele, cari o au suscitată? Ce desluciri pot guvernul să dăde despre situațiunea de acolo?

II. Cari sunt despusetiunile făcute pentru restaurarea păcii turburate și pentru asigurarea libertății constituționale?

II Este adevărată fain'a, care spune, că ministrul comunu de resbelu a făcutu pasi pentru ca arma'ta trimisa s'eu care se va trimite, pentru a restitui păcea conurbata în Dalmati'a, să pota trece pe teritoriulu imperiului turcescu?

Interpelatiunea se subministra guvernului.

Eugenu Zichy interpelăza pe substitutul ministrului presiedinte, are guvernul intențiunea de a aloca, conformu art. XIII d'in 1868, împrumutul de 60 milioane, contrasus spre edificarea linielor ferate și a canalelor, și luandu în considerațiune representațiunile făcute, presintă-va unu proiectu de lege în chestiunea ac'estă? — Interpelatiunea se va comunica ministeriului.

Urméza la ordenea d'ilei interpretarea §-in 120 d'in regulamentulu camerei, care d'ice:

„Ministrul respectivu răspunde la interpelatiun atunci îndată s'eu de alta dată. Camer'a ie actu despre răspunsu s'eu despre întrebarea ce se face ministrului, și cu ac'esta ocaziune cuventulu primu se cuvine interpelane telai“

Paulu M o d o e s á n y i propune, ca §. 120 alu regulamentulu internu să se interpreteze estu-modu, ca „răspunsulu datu la interpelatiune numai asiè pot fi obiectu de discussiune, dacă camer'a va considera de trebuință punerea lui la ordenea d'ilei.“

Dupa una discussiune nu pr'escurta, camer'a primesce cu 126 contra 111 motiunea lui Madoesányi, și trece la pertractarea proiectului de lege despre transpunerea și pensiunarea judecatorilor și a ofieiantilor judecătorești, și dapa putiene modificari și omiteri, proiectulu se primesce.

Presiedintele anuncia apoi ordinea d'ilei pentru siediți'a venitoria; Pertractarea despusetiunilor privitorie la procesur'a penale, — proiecte de legi pentru stergerea pedepsei trupesci și despre libertatea confesiunale.

D'in caletori'a Imperatului.

Cetimu in „Pester Lloyd“ de la 2 novembre: „Amu voi a releva numai, că maj. sa pasindu la Vereiorov'a pe pamentulu romanu fu salutat cu celu mai profundu respectu de către ministrulu romanu Cogalniceanu. Maj. sa visită în pasi rapedi husarii și gardistii romani, cari, fia d'isu ca între parentesi, n'avea unu aspectu prè m'artiale și imp'osant.“

Cetimu in „Hon“ de la 3. novembre: „Tunete de trescure și flămuc semnalau pre tiermii romani trupele postate pentru salutarea maj. sale, adeca una compania de cavaleria și unu batalionu de gardisti nazionali. Re-presentantele guvernului romanu Cogalniceanu veni însoțitu de mai multe notabilitati calare și pre carete. Maj. sa debarcandu tienu una scurta revista a supr'a trupelor romane. Ministrulu Cogalniceanu lu însoțit alatur-a cu capulu desceoperitu, pana ce

Maj. sa se reintorse pre nae petrecutu de innulu poporalu între urări de „s'etraesca“ și între tunete de trescure. Cu asemeni ovatiuni fu primitu în mai multe punte a le Romaniei.“

Josefu Hurbanu condamnatu în cauza de presa prin tribunalulu juratorulu d'in Pest'a adcesă diariulu „Neue Fr. Presse“ epistol'a urmatoria:

„In urm'a condamnarei mele „N. Fr. Presse“ d'ice: „Hurbanu a lucratu în 1848 d'in mandatulu imperatului și pentru imperatu.“ Afirmatiunea prima nu este exactă: eu am lucratu nedependinte și mai tardiu numai m'am alaturatu către arma'ta imperat'esca; e adevăratu, că am lucratu în ambe casurile pentru monarc'i'a unitaria a Habsburgiloru. Rescol'a slovaciloru a fostu în septembrie 1848 una rescol'a nedependinte, nationala, contra fureceloru, cu cari cră plantatu pamentulu slovaciloru. Si este înca de însemnatu, că neci eu neci fericitul meu amicu Star nu furemu platiti de guvern nece dupa unirea rescol'e slovace cu arma'ta imperiale; ba nece chiaru ofieierii nu capetara soldu mai mare de cătu alu gregariloru, și noi le amu urcatu salariulu cu spese nationali. Eu m'am luptatu pentru natiunea mea și am servitu prin ac'est'a unei cause, carea dupa doue-dieci de ani cadid d'in grati'a întieptiloru barbati de statu ai Austriei. — Hlaboki, 26. oct. 1869. Dr. Josefu Hurbanu.“

Dechiaratiunea franca face onore D'ui Hurbanu.

Ducatul Bucovin'a.

Bucovin'a este una tiera mica, dar' frumoasa, binecuvantata și interesanta. Amu potè întrebuintia cu totu dreptulu acea asemenare prè usitata, că ea este una margea frumoasa în coron'a Austriei, dorere numai, că nu scim în ce locu alu coronei să înfigemu ac'esta margea. Cu ac'est'a însemnămu una calamitate politica-nationala, care a suferitu-o Bucovin'a îndată la incorporarea ei cu Austri'a și pana la 1849, și care chiaru și acum se pare a-o amenință. Ac'esta observare se reduce la programulu lui Smolka, care voiesce, ca la împartirea imperiului în grupe federative, Bucovin'a să formeze una grupa cu regatulu Galitiiei; la ac'est'a cu greu se voru învoi locuitorii tierci, afara de Poloni, cari sunt forte putieni.

Noi credemu a face unu servitiu lectoriloru nostri, nu numai în Bucovin'a, ci și în cele-lalte tiera și cu osebite în tierile germane, d'eca i vomu informă mai de aproape despre relatiunile acestei tiera interesante. Într'a-deveru nu este de prisosu a dă putienu ajutoriu în privinti'a ac'est'a germaniloru austriaci, că-ce ei se interesăza forte putienu de departatele tiera negermane, cea ce are una influință forte daunosa asupra stării politice în Austri'a germana. S'aru fi potutu evita multe rateciri, cari s'au petrecutu și se petrecu înca în politic'a Austriei, d'eca Germanii austriaci, cari se tienu de gîntea cea mai culta, și aru fi tienu de detori'a culturale loru să cunosea mai bine relatiunile, reminescentiile, esigintiele și pretinsimile celor-lalte tiera și popore.

Bucovin'a și are numele de la padurile cele pompose de fagi cu cari este ornata. „Buk“ se numesce în limb'a polona (s'eu rutena?) fagulu rosu. În modu specialu se d'ice, că Stefanu celu Mare principele Moldovei a plantatu, dupa una victoria stralucita, totu campulu de lupta cu fagi, și de acolo si-a ereditu numele Bucovin'a. La începutu se tienea de Transilvani'a; înse de la 1482 candu

pre la 1800; apoi cronic'a latina, la care lucră pre la 1810: unde suntu tote aceste-a?

„Unde e dialogulu, care censur'a d'in Vien'a nu iertase a se tipari la 1780; unde istori'a familiei sale; unde alte multe despre cari d'ice, că numai dupa repararea sa voru vedè lumin'a. Căci nu e de a se crede, că Sîncăiu s'eu fi parjolitu, precum necasitu de ai s'ei, i venia să faca cu rezultatulu atătoru ostenele.“

„Atât'a materialu nu adunase nimeni; asta di chiaru, necum s'eu aiba bibliotec'a statului, dara particularii înca suntu forte departe de a avè macaru o buna parte d'in cătu adunase Sîncăiu.“

„Oh! geniu nemuritoriu alu lui Sîncăiu! Tu care înca înainte de începutulu acestui secolu ai strigatu cu o voce potinte ce resură înca și va resură în eternu în Carpati și la Dunare, în Balcani și în Pindu: Fii ai lui Traianu, ac'est'a e Daci'a: d'in naufragiulu secoliloru ea pentru voi a scapatu; lumin'a, poterea resaritului voi suntu. Eta documentele originei, titlii nobilității vostre; eca temeulu dreptului și alu viitorului vostru! Multiamita sempiterna tie: Tu ne-ai redatu consciință de noi insi-ne; semcintia neperitoria a latintății în noi tu o ai reinviatu; tu ai facutu a se recunose fratii d'in departare, ce de multu si-uitasera unii de altii. Pentru că cartea limbei tu

fu cucerita de Stefanu celu Mare, s'a tienu de Moldov'a pana la 1777.“

Bucovin'a împreunata cu Moldov'a cră mai mare ca acum, cuprindea 250 mile geografice patrate; ea cră atunci de una însemnata mai mare ca înca și Moldov'a, Seretulu, Radeti'n și Suciav'a, aceste cetăți stravechii, crău mai în ainte locuri de una cultura înfloritoria. Suciav'a fu întemeiata înca de Daci și se numiă preatunci Sucidaya. Ea a fostu resiedinți'a principiloru moldoveni de la începutulu secului 15 pana în mediu-loculu secului 16.; aveă 1600 case și 40 beserice, cră forte întarita și totu de-una-dată și scaunulu metropoliei moldovene. Radeti'u a fostu scaunulu episcopatului tierci, care fu stramutatu în 1786 de către regimulu austriacu la Cerneuti. Bucovin'a a fostu campulu multor lupte cu Tatarii, Polonii și Turcii. Cădiendu Moldov'a sub domni'a turcesea, se împartesî și Bucovin'a de ac'esta sorte trista. Suciav'a fu cucerita și devastata prin Turci la anulu 1675, înca'tu nice nu se mai întregi cum a fostu. Acum numera numai 780 case și 6000 locuitori.

Încorporarea Bucovinei cu Austri'a s'a facutu într'unu modu, care într'a-deveru nu se tiene de paginele cele stralucite ale istoriei austriace. Mari'a Teresi'a a luat parte în anulu 1772 la împartirea Poloniei și a împreunatu Galiti'a și Lodomeri'a cu Austri'a. Confinele acestui nouu teritoriu se pareau periclitate de către ostu; pentru aperia loru și îndreptă privirea asupr'a Bucovinei.

În resbelulu ruso-turcescu d'in anulu 1776, Rusi'a a ocupatu Moldov'a, și ac'est'a ocupatiune d'ede ansa Austriei a trimite și ea trupele sale, ea să ocupe Bucovin'a. Tractă apoi cu port'a pre cale diplomatica ea să puna man'a pre Bucovin'a, d'icundu, că i este de trebuință pentru aperia fruntarici. Sultanulu se socotea de domnu alu Moldaviei cu potere netiermurita și prin urmare îndreptatitu a renunță la una parte a ei. În 25. februaru 1777 se facu tractatulu despre încorporarea Bucovinei cu Austri'a, și dupa una contielegere mai detaiata se regulara granitiile în lun'a lui iuniu a acelu-a-si anu. Principele Moldovei de atunci, Grigore Ghic'a, protestă în contra acestui actu nelegalu, care vatema întregitatea principatului; înse dreptu respata pentru legal'a lui protestare, fu depus de către Sultanulu și omoritu mai tardu la Iassi de Janicieri.

Austri'a primi Bucovin'a într'una marime preste 181 mile patrate austriace. Politic'a de atunci nu tienea de cuvinti'a și detoria și respectă autonomi'a acestei tiera de una însemnata istorica. Promiteau, în frasele loru traditionali, nouiloru supusi, că li se voru respectă drepturile și libertatea. Dar' nu li se concesse să aiba dicta loru propria ca Polonii d'in Galiti'a, chiar' nice numele celu istoricu alu tierci nu se sustienu, ci fu împreunata cu Galiti'a sub nume de cerentulu Cerneutiului. Astu-feliu remase pana 1849. Atunci deveni Bucovin'a una tiera propria și ca atare fu recunoscuta și prin constituțiunea d'in februaru.

Acestu ducatu nu este reprezentatu în modu caracteristicu în emblem'a imperiului austriacu. — Bucovin'a portă mai înainte însemnele moldovene, adeca unu capu de bivolu cu una stea între corne într'unu campu auriu.

Bucovin'a este una tiera cu osebite muntosa, și cu tote că pusetiunea ei este radicata, totu-si este forte fruc-

celu d'antăiu o ai deschisu; istori'a Daciloru tu o ai smulsu d'in ascundietoriele inamiciloru sempitorni ai numelui romanu.

„Spiritu tu fia în mediu-loculu nostru!“

„Nici odata nu vomu uită, că ac'esta carte ce tu ai începutu, ac'est'a este mai antăiu a se face pentru romani. Candu romanii se voru cunose, candu fratii de unu sange ne voru recunose, planulu celu mare alu divului Traianu se va realiza în Oriente, si atunci . . . atunci „Gintu mai alésa nu va fi pre pamentu înaintea nostra.“

(Aplause entusiaste și prelungite, cari si în cursulu discursului, adese a ori intrerupseseră pre oratoru.)

Dupa domnulu Papiu luandu cuventulu domnulu I. Heliade Radulescu, presiedintele societății academice, d'ice:

„Domniloru, asta-di e dit'a cea mare, în care se eterniza memori'a lui George Sîncăiu, unulu d'intr'cei mai mari romani, martiru alu romanismului. S'eu tr'iesca Romanii!“

(Va urmă).

de, și s'eu întorea pro latini'a, ca s'eu n'aba opu s'eu i o cerceteze romanii s'ei, cari nu sciu de aceste-a“, „d'între cari unii mai vrere-l'aru mortu decătu s'eu scria de aceste-a și „cari atât'a l'au necasitu, de cră s'eu parjolésca lucrarea.“ Apoi de câte ori nu scurtéza de frie'a censurei. — Alta dată tace „ca s'eu încungiure perirea ce i s'aru potè întempli d'in spunerea adevărului.“ Si cră-si alta dată de frie'a „tauriloru celoru grasi d'in cucuruzu și de cornele cele ascutite ale tiapiloru“ Apoi candu vorbesce de papi, de popi, de unire, de câte ori nu e nevoitu, de frie'a „creeiloru goli și a limbeloru elevetitorie“ a tacè ore-cari lucruri și a asigură totu-de-un'a, că e bunu crestinu și „că vrè s'eu mora în lege și e gat'a a mori chiar' pentru legea sa.“

„Asiè dara nu cronic'a cea tiparita este lucrarea cea grandiosa, la care a ostenitu Sîncăiu, di si nopte, mai bine de 40 ani, o diumetate seculu alu victiei sale! Unde e ac'esta culegere mare de mai multe dieci de volume, aceste scrisori mari, acesti adevăratu anali ali romaniloru? Nimeni nu scie unde potu s'eu jaca ascunsi.

„Cine a cercetat, fia macaru bibliotec'a lui Vulcanu? Cine bibliotec'a și archivulu familiei Vass?“

„Apoi continuarea cronicei de la 1739 înainte; apoi manuscriptulu latinu, care lu veduse Engel în Osiorheiu,

țieră și bine dotată cu toate darurile naturii. Are păduri pompoase, câmpuri frumoase și mănoase, cultivă în abundență vite cornute, cai, oi și sturși, are mine de sare, de fier, plumb și argint. S'a dezvoltat și latitudinea și industria însemnată de panărie, pânărie, lemn, piele și metale.

Populația se urca la 480,000. Constă din Români, Ruteni, Nemți, Armeni, Poloni, Slovaci, Magiari, Jidovi și Tiegani. Românii și Rutenii formează 88 procente din toată populația. — Care din aceste două semănări este mai numeroasă, nu este datu cu siguranță; de sigur ambele sunt de asemenea tari. Totuși Românii, cu osebire în timpurile mai nouă, sunt de una însemnată mai mare atât în privința întinseșii, cât și în cea politică, și formează majoritatea și în dieta. Și totuși chiar Românii au propus egală îndreptărire a limbilor.

Bucovina s'a germanizat cu mare zel din timpul Mariei Teresiei încoco, astfel încât cetățile mai mari și cu osebire în nouă capitala Cernăuți domnescă una viață germană. Și totuși adevărată populație germană abia se urca la șase procente. Polonii și Magiarii facu numai un procentu a la întregei populații, celelalte semănări sunt și mai puțin reprezentate; totuși Jidovii în proporție sunt numeroși și împreună cu Armenii au în mâinile lor negoiul.

Cernăuțiul, capitala ducatului, care înfloresce abia de la anul 1772, număra peste 20,000 locuitori, este situat într-unu tîcîntu romanticu lângă Prutu, și este sediul autorităților țerei, a mai multor institute de cultură și locu al unei industrie și comerțului însemnat.

Pre muntele Cetin'a din apropiere, jaco ruinele unei fortificații vechie; șapandă acolo au aflatu una sabie mare și chiar una coroană de metalu pretiosu. Suciava, capitala cea veche amintită-o degi. Ea cuprinde o multime de monumente istorice. În biserica catedrală cea veche este mormântul sântului Ioan de Novi, a patronului gr. neunitu alu țerei Bucovin'a. Aici se află una comună armenescă, care are fabrică însemnată de sașian și corduanu. **S e r c t u l u**, ună dintr-cele mai vechie cetăți ale țerei, este însemnată numai prin tergiurile cele mari de cai. Radeuti, scaunul celu vechiu episcopalu, este renumit prin una stăvă arabică (prasila de cai arabici.) În biserica principală se află morminte frumoase de a-le stramosilor lui Ștefanu celu Mare. Elu însuși împreună cu mai mulți principii moldoveni este îngropat în mănăstirea basiliană în satulu Putn'a, care jaco singura în mediul locu unoru păduri mari. Comun'a Iacobeni are mine de fier, cari producă pre anu 10,000 centenarie de fier brutu. Lângă comun'a Novosilții jaco astfel numitul conșințulu triplu alu celor trei imperații. Prutul formează cu perful Rociu, ce se varsă în elu, una strîmtoare în care se atîngu între sine Austri'a Rusi'a și Turci'a (ad. Moldov'a).

Dece luăm în considerație trecutul, starea prezente și însemnată Bucovinei, atunci trebuie să dorim, ba să și pretindem în favorul intereselor, alu pretenșiunilor istorice și alu detorințelor țerei, ca această țieră să se respecte și de aici înainte ca una individualitate autonomă politică, pentru ca să se pota dezvoltă ca atare în modu fericit, în ce'a ce a facut degiă progrese atât de frumoase.

Referințele istorice și de stat alu Bucovinei nu ne îndreptătescu în nici unu casu la una încorporare cu Galiti'a. Ea a fostu pusă fără voi'a ei prin împreunarea cu Austri'a într-una posesiune excepțională, și are dreptulu de a pretinde, ca să nu o arunce după placu încolo și încoco. Dece monarhi'a austriacă se va străfomă într-adeveru în modu federativu, după cum se și speră, atunci reprezentanții cei legali voru decide, că să se alipescă țieră către vre-una grupă sau ba.

(Reform.)

Acte judiciare în cauză Tofalenilor posesiunati.

În numărul trecut alu diariului nostru publicăramu Literele donatiunale date prin Sigism. Rákóczy precum și unu extrasu din fashiunile a patru martori. Vedurăm, că dreptulu de colonicațură și, prin urmare, de rescumperare alu Tofalenilor este șfara de totă îndoiel'a. În numărul de astă di vomu arătă prin însăși conscripțiunea din 1819/20, că Tofalenii au fostu coloniști și posesiunile lor urbariale. Și astfel va

fi lamuritu, că apucăturile baronului Apor n'au potutu să aiba altu scop decătă a despozi pre bictii de Tofaleni de posesiunile lor, fără de nici unu dreptu, și a i dă preda poștei sale nesățioase de a se învârti „cum damno alieno“. Acestă este umanitatea unu presedinte alu justiției! Și Dsa ocupa încă și astă-di acelu postu onorificu înainte a țipetelor de dorere a le Tofalenilor! Unde se întempla în Europ'a civilizată asemenea acte? Unde se face asemenea dreptate?

După acestă puțină digresiune, lasăm să urmeze conscripțiunea urbarială din 1819/20 a comunei Tofaleu:

Conscripțiunea posesiunii Tofalva urbariale.

Nomina et Cognomina.	Sessio- nis qua- litas.	Capaci- tas fundi intravil- lani, me- tretarum viennensium.	Sessio- nes ter- rae ara- biles, iu- gerorum.	Sessionalia prata		
				Sem- per	raro	nun- quam
Colorum comitissae Mariae Pechi, viduae Baronis Georgii Balintitt.						
1 Sim. Moldovan		4	5 ¹ / ₈	4 ¹ / ₈		
2 Sim. Tanaszia		4	4	1		
3 Petrus Moldovan		2 ¹ / ₈	5 ¹ / ₈	6 ¹ / ₈		
4 Pop Iuan		6 ¹ / ₈	7 ² / ₈	1		
5 Moldovan Tanaszia		5 ¹ / ₈	6 ¹ / ₈	1		
6 Moldovan Todor		3 ¹ / ₈	7 ¹ / ₈	4 ¹ / ₈		
7 Simon Nicolai		1 ¹ / ₈	6 ² / ₈	2 ¹ / ₈		
8 Simon Ilia		1 ² / ₈	4 ² / ₈	3 ¹ / ₈		
9 Gabriel Simon		1 ¹ / ₈	3 ¹ / ₈	2 ¹ / ₈		
10 Petrus Lazar		1 ¹ / ₈	2	2 ¹ / ₈		
11 Ban Todor		1 ¹ / ₈	3	3 ¹ / ₈		
12 Pap Iliés, ex indultu dominae ter- restris habit- at in curia nobilitari	In hac possessione non est nota		8 ¹ / ₈	3 ¹ / ₈		
13 Moldavan Mihaila		Ex indultu dominae ter- restris habit- at in curia nobilitari.	1 ¹ / ₈			
14 Ioannes Tatar			2 ¹ / ₈			

Conscripțiunea posesiunii Tofalva urbariale.

Nomina et Cognomina.	Sessio- nis qua- litas.	Capaci- tas fundi intravil- lani, me- tretarum viennensium.	Sessio- nes ter- rae ara- biles, iu- gerorum.	Sessionalia prata		
				sem- per	raro	nun- quam
Colorum Illustr. Baronis quondam Francisci Balintitt successorum.						
1 Ioannes Moldovan		5 ¹ / ₂	4 ² / ₈	2 ¹ / ₈		2 ¹ / ₈
2 Demetrius Moldovan		2	2 ⁵ / ₈	2 ¹ / ₈		2 ¹ / ₈
3 Ignatius Moldovan		1 ¹ / ₂	3 ³ / ₈	2 ¹ / ₈		2 ¹ / ₈
4 Georgius Moldovan		Ex indultu domini ter- restris habit- at in curia nobilitari.	6 ¹ / ₈	4 ¹ / ₈		
5 Mihael Tatar		Ex indultu domini ter- restris habit- at in curia nobilitari.	3 ¹ / ₈	2 ¹ / ₈		2 ¹ / ₈

Signat Tofalva, die 2-a mensis iunii, anno 1820

Junior Daniel Szt.-Ivni, m. p. de S. Szt.-Iván

Joannes Lajos, m. p. de Bároth.

Exmissi conscriptores in processum caliensium.

Cum că s'a collatiunatu cu conscripțiunea originală și s'a coresu conformu acelei-a, se adevăreșce prin comis-

siunea regescă de Muresiu-Osiorheiu pentru desărcinarea pământului.

Muresiu Osiorheiu, 18 oct. 1869.

In loculu șiefului Ștefanu Heggesy, m. p. Adjunctu alu commis.

VARIETATI.

** (Deputatul.) Dlu Mironu Romanu, numitu inspectoru școlariu și-a depus mandatulu de deputatu.

** (Decoratiune.) Vasiliu Bordanu jude cerealulu în cottulu Carasiu fu decorat de către Maj. Sa cu crucea de argintu cu coroană, dreptă remuneratiune pentru neobșia lui ostendă în cauză restituiri paco și securității publice.

** Arciducele Iosefu comandantele șupremu alu Honvediloru caletori în 1 nov. către Transilvania.

** Congediati regimentulu 44 de linia capetara ordinu pentru a plecă la Cattaro. Congediati și rezervisti regimentulu 48 și 52 încă voru fi convocati.

** „Transilvania“ de la 1 nov. cuprinde în sine: 1) Acte de ale asociațiunii Tranne pentru lit. și cult. poporulu romanu. 2) Documente pentru istoria ecleziastică a Romaniloru. 3) Din cronică lui Mihail Cserei. 4) Reflessiuni pentru „Familia.“ 5) Publicarea baniloru încursi pentru As. Trans. 6) Bibliografia.

** Productiunea de sare în Transilvania în 1867—8 se urca la 962,363 centenarie, din aceste 790,503 cent. pentru culina, 2283 pentru industria și 172,563 pentru vite.

** În școlă comună (magiarisatori) din Oradea-Mare învetia 41 de prunci romani, adică 7 gr. cat. și 34 gr. orientali. Reu facu parinti romani, că și-dau copii pre manile ștrailor.

** Ferdinandu Lesseps creatorulu canalulu de Suez, pre cum se vorbeșce, este numitu prin imperatorele francesiloru duce de Suez, imperatés'a Eugeni'a i a dusu însăși decretulu de numire. Lesseps s'a însurat nu de multu, muierea i e juna și frumoșă, venitu are colosalu, apoi și duce de Suez: Was willst du mehr mein Herz!

** Deputatul Aloisiu Vladu este numitu jude la tabl'a regescă în Pest'a; încă nu și a depus mandatulu de deputatu.

Știri electrice.

Zara, 31. oct. Munte-Negrulu oprî trecerea vite-lor în Dalmati'a. În manoperele din urma 50 insurgenti fure vulnerati. Diariulu „Nationale“ s'a confiscat. Conjecturile și humbergurile diarielor nemțiesci cu privire la intemplanțele din Cattaro au atinsu forte reu pre publiculu de aici, și se esplica într-aco, că voiescu a estinde ștarea excepțională a șupr'a Dalmatiei întrege.

Viena, 1. nov. Se anunția din șunte șiguru, că locutișintele Dalmatiei Wagner va parasi Zara pentru nescă așacri forte urginti. Generalulu contele Auersperg va șucepe, în loculu ranitulu majoru Ioanovici, comand'a trupelor ce opereza în Dalmati'a.

Viena, 1. nov. Se vorbeșce, că va eși una admintiune oficială, prin care se va oprî respandirea șaimelor despre șiscările și mersurile trupelor ce voru operă în sudu.

Viena, 2. nov. Contele Leone Thun și-a șranspus domiciliulu din Boemi'a aici, și șucepă de nou reprezentatiunea șeudaliloru pre cum și conducerea șreșei, ce represinta interesele lor.

Viena, 2. oct. Șragundu se astă-di șosurile din 1864 au eșitu șeriele și șumerii urmatori: Șeri'a 7890 nr. 5, șasciga 300,000 fl.; s. 15556 nr. 14, șasc. 50,000 fl.; s. 7990 nr. 11, șasc. 25,000 fl.; s. 3083 nr. 2, șasc. 10,000 fl.; s. 12, 378 nr. 5, șasc. 10,000 fl.

Zara, 2. nov. Ună deputatiune de 30 persone din Zuppa s'a șpresintatu înainte șgovernorulu Dalmatiei, și oferindu i șupunere șmarturisi, că nu asentarea ei agitatișunile din partea șlaviloru și a șerbiloru produsera șescol'a. Popii și alti agitatori au fanatisatu poporulu, șpromitișendu-i ajutoriu ștraiu. Șescolati ș'au șescuragiatu și se cęrta între șine. Ștrupele imperatesci voru înainte adi cętr'a lor. (Șcirea acest'a este a șrimi șine numai cu un șrăno șalis Red.)

Proprietariu și editoriu: **Alexandru Romanu.**
Redactoru șpundictoriu interim: **Ionu Poruțiu.**